

Universitätsbibliothek Paderborn

**Exempla, Divinæ Iræ, Per Opera Poenitentiae, Nobis
Leniendæ**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1648

Capvt V. Exemplo Petri cuiusdam docetur, quanta sit diuinæ clementiæ bonitas, & misericordia, ad ignoscendum etiam desperatissimis; qua ipsa bonitate peccatores ad pœnitentiam alliciuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52193](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-52193)

118 Cap. V. Petri conuersi exemplo

nec mortem Guterius à Didaco inferendā
metuebat. Peccator à Deo mortem æternā
certissimò decernendam debet metue-
re, & non abstinet à peccatis! ô quām cæ-
ci sumus! ô quām insani, qui hominem
plus timemus, quām Deum; plus amamus,
plusque illius, quām huius gratia facimus!
An non meritò à Deo vicissim contemnen-
di & damnandi! Igitur resipiscamus, & ad
Deum reuertamur: dicamus ad tentantem:

Gen. 39. 8. Ecce Dominus meus, omnibus mihi traditis
ignorat, quid habeat in domo sua; nec quidquā
est, quod non in mea sit potestate, vel non tra-
diderit mihi, prater te, qua uxoris eius es: que
modo ergo possum hoc malum facere, & pecca-
re in Deum meum?

C A P V T V.
**EXEMPLO PETRI CIVIS-
DAM DOCETVR, QVANTASIT
DIVINÆ CLEMENTIÆ BONITAS, ET
MISERICORDIA, AD IGNOSCENDVM ETIAM
DESPERATISSIMIS; QVA IPSA BONITATE
PECCATORES AD POENITENTIAM AL-
LICIVNTVR.**

I.
Abrahā.
Bzo. An-
no Christi

IRCA annum Redemptoris 1220.
vt tam in historia Ecclesiastica,
quām

quām PP. Dominicanorum memoratur, 1220, n° 8
 cūm aliquando, Cæsaraugustæ, apud Ara- 13. Ferd^o
 gones, D. Dominicus conciones habere Hist. his-
 cœpisset, easque admodum frequentes & minic. 1.
 celebres, excitatis omnium studijs, magni p. cap. 43.
 sequè fructus atque applausus extiterunt, PETRI
 magna que peccatorum conuersiones. In FORTUNA,
 ter quas etiam fuit Petri cuiusdam principis RATA
 viri. Nobilissima is erat prosapia oriundus. CONSCIE
 Genus etiam fortuna comitabatur, quæ ei, ENTIA.
 ex copia diuiciarum, etiam potentiam adie-
 cit. Fortuna autem non perinde virtutes se-
 cum affert, atque opes. Sæpe dum copiam
 auri suppeditat, subministrat pariter mate-
 riam flagitorum: & quò potentior impie-
 tas, eò sicut magis. Quamobrem & Petri
 fortunas magnas magna vicia dedecoraue-
 runt. Itaque nihil illo in tota vrbe notius;
 nemo infamia magis laborabat; digitis pu-
 erorum nombatur, id quod evenire necesse
 est, vbi in generosis copiosi: q; hominibus
 probitas vitæ requiritur, vnde & genus, &
 diuiciæ claram lucem mutuantur. Ad hunc
 ergo fama de D. Dominici virtute ac dicen-
 di potestate vbi peruenit, non potuit non
 præclara eius facinora, ex ore narrantium
 accepta admirari. Pupugit itaque cum cu-

riositas : sed conscientia retraxit. Ita enim secum tacitus disputauit. Diuinus vir diuina tractat : quid ad me diuina, qui totus rebus caducis sum immersus? Ita diuitijs, de-licijs, agglutinatus sum, ut nihil me possit, nisi mors separare. Et hoc ipsum tristi animo futurum audio. Cælum dudum mihi clausi ; & quia æterna gaudia sperare non possum, saltem præsentibus gaudijs fruar. Frustra igitur Dominicum adibo concionantem. Sed adeunt illum & alij peccatores? Illi nimis adhuc sperant; ego spem abieci salutis; illi tanti non sunt peccatores, ego tam multis, in tam grauibus peccatis

Gen 4. 13. *indurui, maior est iniquitas mea, quam ut veniam merear. Alij per Dei clementiam viam ad cælum inueniunt, ego diuina misericordia iannam aditumq[ue] mihi preclusi. Indurui ut argilla; ut saxum molliri non possum. Frustra ergo adeo medicum, de vita desperatus. Quamquam quid refert? multi adeunt non pietatis, sed curiositatis caussa con- ciones. Sim & ego de numero eorum. Esto, nihil discam, saltem ero spectator otiosus, & testis oculatus eorum, qua de hoc concionatore à tam multis prædicantur. Ita statuit.*

caussa audiendum, sed ut inde in fide instruamur, atque ad rerum diuinorum cognitionem amoremq; inflammemur: perverseq; agunt, qui ob curiositatem, ut eloquentiam, vt idiomatis proprietatem, vel noua & animum auresq; permulcentia audiunt, templa ac conciones frequentant. Et tamen tanta eius est vis, vt non raro etiam his prospicit. *Vinum est enim sermo Dei,* & Hebr. 4¹ efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti: & 121 pertingens usq; ad divisionem anima& ac spiritus, compagum quoq; ac medullarum, & discretor cogitationum, & intentionum cordis. Quod etiam expertus est obturatissimus iste Petrus. Nam die quodam, sola nouitate pellectus, cum magno partim clientum, partim famulorum comitatu, in illud ipsum templum ingressus est, in quo D. Dominicus ad populum verba faciebat. Nondum tamen tunc concessionem inchoauerat, sed a longe conspexerat dynastam non sine strepitu in templum intrantem, quem nonnulli historiæ memorant, ipsius S. Dominici cognatum fuisse. Quam verè Christus dixit: *Nolite iudicare secundum faciem, sed justum iudicium.* 10an. 7° 24° judicate & S. P. Nostrum Ignatium, quidam viderat paupere tunica incedentem, & iu-

QUALIS
S DOMI-
NICO AP-
PARVERE
PETRVS
EX CVRIO-
SITATE
AD ENS
CONCIO-
NEM?

H 5 uenili

uenili petulantia dixit : Dispeream, nisi isthic homo dignus est ignibus ; sed mox ipse, diuina Nemesi iudicij temeritatem puniente, subito exorto igne in aërem subiectus est. At hunc Petrum , purpuratum, torquatum , cum tanto famulorum , clientumq; comitatu in templum subeunte, atroniti suspexere omnes, surgentesq; ei reverentiam exhibuerunt, in eo fulgorem auri ostriq; & crispatam capitisciæsariem admirantes ; cumque de potentia ac opulentia venerantes. Longè tamen alium eum, nempe qualis in animo & coram Deo erat, intuitus est D. Dominicus. Non enim circa eum officia clientum , non turbam famulorum aspexit, sed tot vndique vidit circa eum terrimos caçodæmones exultantes , cumque catenatum raptantes & trahentes quod volebant; quot ille genera flagitiorum commisisset. Fudit igitur ardentissimas, pro illo, ad cælum preces, animaque illius omnium Conditori Deo quam contentissime commendauit. Post hæ vota cathedram concendit, atque ad populum dicere exorsus est. In ea oratione iacturam animæ peccantis , perniciemque , atque futuram pœnam, que eam, in altero saeculo manet, præsertim

fertim autem conscientiæ malæ carnifici-
 nam, authoritate ac sententijs diuinæ Scri-
 pturæ, rationibus, experientia ipsorum præ-
 uaricatorum ita luculentè demonstrauit;
 vt Petrus ille vehementer percelli videretur.
 Sed, vt pluuia de nube cadens, terram bo-
 nam subit, rigat, facitque fructiferam,
 rupem autem tantùm extrinsecus abluit, in-
 tus siccum relinquit: ita bona mentes qua-
 suis imbibunt pietatis monitiones: homines
 autem indurati, audiunt quidem minas Dei,
 pœnas inferni, exitium sibi imminens, sed
 sicut Æthiopes etiam loti non fiunt can-
 didi; immò sicut saxum summa dumtaxat
 parte madescunt; auribus, non cordibus ac-
 cipiunt, quæ illis utilia instillantur. Dum
 concioni intersunt, cogitant: *hoc quidem ve-*
rum est: ita fieri oportet: Utinam hoc uxor,
aut maritus, aut socius audiret! de se nihil
dici arbitrantur: aut si arbitrantur, vix è
*templo egressi, obliterant; ac nouis pec-
 catis, aut antiqua consuetudine obruunt;*
 Quod huic Petro evenit, simili ei qui ægro-
 tat, cui medicus salutarem præbens medici-
 nam ait: Sanaberis, si hoc poculum sumpse-
 ris: morieris, nisi biberis. Ille autem digresso
 medico quia pharmacum est insuage atque

ama-

amarum, poculum per fenestram in plateam effundit. Cur tam multi quotidie damnantur ac pereunt? quia audita in concione respununt. Pauci, aut vix ulli perirent, si concionatori obedirent; & statim dum caleverunt, cuderent proponerentque sibi effacementem vitæ emendationem.

III.
PETRI
CALAMI-
TAS ET
STATVS
POPVLO
OSTENSVS.

Quid igitur de Petro factum est? Multi alij cepidi in zelo animarum de eo despearauissent, eumque pro derelicto habuissent. Haud tamen ita egit acerrimus Dei seruus Dominicus, qui haud ignarus, tam excæcum peccatorem sine miraculo conuersti non posse, cum alia vice celeberrimis quibusdam ferijs, inter concionandum, videbat denuo Petrum in templum, cum pompa sua pedem inferre, interrupto sermonis filo, repente alta voce exclamauit: *Christe, prædulcis, & præpotens, perfice ut audires mei, eius, qui modò in adem tuam pedem intulit, miseram condicionem, animi statum, periculumq; peruident.* Nempe quod ipse nuper viderat, tunc cupiebat etiam à populo videri; ut unius in ruborem dati exemplo plures corrigerentur. Audijt Christus orantem Dominicum, ac diuina vi esse cit, ut qui aderant concioni, itidem intuerentur

rentur mille cacodæmonum spectra, Petri
animam captiuam ferroq; deuinctam, quò
impetus ferret, pertrahentia. Ibi alijs rei
nouitatem admirantibus, alijs spectaculi
insolentia exterritis, ingens repente exor-
tus est clamor, concitusq; tumultus horribi-
lis, fugientium, vociferantium, perstrepent-
ium, ut ab iniiso immaniq; monstro sibi quisq;
caueret hortantium, belluamq; trucem auersan-
tium: imminere omnibus tartarum, quem
Petrus circumferret; inq; fuga esse salutem.
Ad has vocum incredibiles contentiones, terro-
re q; multorum, inscius Petrus obliupuit, & ex
uno famulorum tremefacto, cur ipse fugeret,
quasiuit, curq; alij palantes ac dispersi recede-
rent, & paucarent attoniti, inuestigauit? Ista,
inquit famulus, me tua facies & figura con-
turbat, qua non meum mihi herum ac domi-
num, sed satanam representat. Te Erebus pro-
suo habet, vincit, rapit, & raptat manus infer-
na. Hinc fuga popularis, murmur, terror,
& consternatio plurimorum. Ipsa quoque no-
bilis uxor exclamat, simul atq; Dei voluntate
mariti sui miseriam, & Tartareos illos ve-
xatores aspexit. Ancilla etiam confecto dama-
num agmine gemitus, & vultus continere non
poterant,

Trium

ADMIR-
ANDA PE-
TRI CON-
VERSIO,
ET DES-
MISERI-
CORDIA.

Trium horarum spatio insolens illa forma
formidolosaq; species templum omne turbauo-
rat, cum Petrus jam sui & compos, & similis
ita fari cœpit: *In extremam mihi videor re-
dactus miseriam, quem plebs cuncta, famuli,
amiciq; defugiunt: & quod est admirabilius,
coniux ipsa perhorrescit, suiq; mariti cane peius
& angue euitat aspectum. O me perditum, ab
plane desperatum, cui uni post hominum memo-
riam accidit, ut notos, ignotos, propinquos, alienos,
domesticos, externos suo aspectu, tamquam
Cerberus alter vertat in fugam.* Prodest sub-
inde ab hominibus despici, & mundi ludi-

Ifa. 28.19. brio exponi. Quia, teste Isaia, vexatio intel-
lectum dabit, & incipiunt, se ipsos agnos-
cere, quibus alij digitum intendunt ad il-
lorum calamitatem. Nondum Petrus me-
dicinam quæsuerat, incipiebat tamen sen-
tire suum morbum. Usus est occasione Do-
minicus. Nam postquam tempestiuia ora-
tione pauentem populum, & crucis signa-
iterantem anhelitumq; trahentem à timo-
re recreauit, comitem suum F. Bernardum,
ad lamentantem, plorantem, & se sine mo-
do plangentem Petrum cum mandato Ro-
sarioque misit. Is, vice ac nomine Domini-
ci ita cum est affatus: *Quacumque gradia-*
ris,

ris, quoq; te vertas, Orcus insequitur, populo
id quidem spectante, & te, cuius id scire maxi-
mè intererat, nesciente. Sed tamen de peccatis
tuis omnibus confitere, ac poenas à teipso quam
durissimas repete: cape simul hoc Deipara Ro-
sarium, & in eius salabri precatione totus occu-
pare: nisi vis, ut te terra dehiscens absorbeat.
Etiam quercus ex iictibus repetitis deiicitur.
Quare & Petrus petra quauis huc usque du-
rior, tandem est emollitus. Nam in primis
Rosarium, quod antè non aestimauerat, re-
uerente manu accepit; metuque etiamnum
tremebundus in hæc verba respondit: *Meo*
nomine, frater optime, renuntia Dominico,
boc eius munus mihi fuisse gratissimum: & quan-
do meas miseras multò me vidit apertius, det
operam medicina facienda: idq; à me supplici-
ter postulari. Rosario accepto, ante Mariæ
Deiparæ imaginem procubuit, illudque
intermixtis lachrymis attentè recitauit. Vi-
dete Dei Matrem; videte Aduocatam no-
stram; videte Refugium peccatorū. Is qui tot
annis iacuerat in iordibus omnium pecca-
torum, qui induruerat in mollicie, qui ex-
cæcatus fuerat avaritia atque libidine; qui
de sua salute, de diuina misericordia, de Dei
infinita bonitate desperauerat; unico Ro-
sario

satio in honorem Dei genetricis recitato, li-
quefactus est in lachrymas, mollitus ad pœ-
nitentiam, illuminatus atque erectus ad
spem. Itaque ab oratione surgens illico ad
D. Dominicum accurrit, atque totius an-
teactæ vitæ scelera expiauit. Audita huius
peccatoris confessione, S. Dominicus Vir-
ginem Matrem, ad sententiam in tam diffi-
cili caussa ferendam, inuocauit, eamq; con-
suluit de modo pœnitentiæ imponendæ:
cuius suasu, præter alia, quæ tam publicè,
propter exempli offensionem, quam priua-
tim occultis nefarijs flagitijs expungendis,
tum facienda, tum patienda præscripsit;
eum Rosarium quotidie, toto reliquo vitæ
decursu jussit persoluere. Postea à peccatis
absolutum consolantibus verbis bene spe-
rare docuit, atque in proposito confirma-
uit. *In Dei justitiam & seueritatem incurre-
ras, inquietabat, sed Rosarij beneficio in misé-
ricordia suu conquiesces.* Ad quod stabilien-
dum propositum, in Sodalitium adscribi-
tor, ut aliena merita tibi egentissimo suf-
fragentur. *Parsuit illico Petrus negati toties
Christi dolore contabescens: galliq; cantu, id
est, Dominici voce correctus, seq; ipse propria
mannu in Sodalitatis tabulas reuulit, & catalogo
ascripsit*

ascripsit sociorum. Ne quis autem tardum
esse Deum ad ignoscendum existimet, jam
olim per Prophetam dixit: *Impietas impij Ezech. 33: non nocebit ei, in quacumq; die conuersus fue.* 12.
rit ab impietate sua. Cuius rei exemplum
fuit etiam iste Petrus, nam illico judicium
æquante Deo factum est, vt quicumque
priùs miserrimam Petri seruitutem aspexe-
runt, teterimaque circa eum spæctra ober-
rantia formidabant; jam tribus ornatissimis
coronis, eiusdem pœnitentis caput cin-
ctum redimitumque palam intuerentur.
Quid multa? hic Petrus antea tam scelera-
tus, cum postea, ex mandato Confessarij,
Rosarium Beatissimæ Dei Matri quotidie
orando offerret, dignus habitus est eadem
Dei Matre monente, mortis suæ horam
præscire. Vultis adhuc aliquid maius? Ille
desperatus antea Petrus, ille à tot cacodæ-
monibus vincitus peccator, tandem eò ve-
nit, vt cum animam ageret, Dei Matrem,
immò ipsum Christum Deum de Deo ha-
beret præsentem, atque contra Stygij ten-
tatoris artes insidiasque protegentem. Ita
pessimæ vitæ homo, per pœnitentiam, à S.
Dominico ductus est ad Mariæ patroci-
nium & tutelam, immò ad inauditam Dei

I

clemen-

clementiam & bonitatem experiendam.

V.
 INTER
 MVLTA
 POENI-
 TENTIAE
 MOTIVA
 CVR PO-
 TISSIMVM
 DIVINA
 BONITAS? quæ pro leui & breui voluptate æterna tor-
 menta minatur , & infert. Mouere ipsa
 peccati turpitudo, quæ summam Deo, na-
 turæ, nobis iniuriam impingit. Restat ta-
 men, meo quidem judicio, his omnibus
 caussa adhuc maior , & apud omnes bonas
 mentes potentior, immò & apud ipsos im-
 pios efficacissima; nempe infinita Dei boni-
 tas, clementia, & misericordia ; quæ ex hoc
 Petri exemplo elucet. Cur tam multi ille-
 cebris Mundi, velut visco inhærent ? cul-
 tot consuetudini suæ velut catena alligan-
 tur? cur confiteri vel nolunt, vel siētē au-
 dent? cur ad opera pœnitentia manum non
 applicant? Quia nimirum cum hoc Petro
 diuite desperant, tam de sua salute, quam
 de Dei bonitate. Quoniam autem sciunt,
 se cœli gaudia profligasse, saltem volunt,
 dum hic viuunt, qualescumque demum ve-
 mari

ob
as,
as,
e-
a-
a-
a-
a-
as
No
li-
os
le-
L
No
U-
on
re
n-
t-
e-
ri

stenditur divina clementia.

131

nari voluptates. Hæc ultima & maxima est catena peccantium, quæ impedit, ut ne effugia querant, aut remedia euadendi. Is verè dignus est desperatione, qui de seipso desperat, ait S. Chrysostomus, ille non jam salutem, neque spem habet. Non in malorum venisse profundum, est graue, dilectissimi: sed postquam veneris, ibi jasere. Non in profunda eecidisse malorum, est impij, sed postquam ceciderit contemnere: propterea debet semper esse somlicitus. Dic mihi. Propterea contemnis, quod vulnera tot habeas incurablia? Sed nullum est anima vulnus incurabile. In corpore quidem multa sunt ulla, in anima verò nullum: Et pro illis quidem laborare non desimus, pro his verò torpemus. Nonnè vides latronem, quam breui tempore curatus est? Quam citò è Saulo factus S. Paulus, ex Mattheo & Zacchæo Publicanis discipuli Christi? ex Magdalena peccatrice pœnitens, ex hodierno Petro desperatissimo etiam miraculis coruscans? Possent quam plurima exempla huius diuinæ bonitatis adduci, mihi hodie illud sufficiet, quod ad omnes pertinet, mysterium incarnationis.

Ex fide nouimus, Deum antè quam mun-
dus conderetur, ab aeterno, ex sui ipsius vi-

S. Chrys.
hom. 40.

VI.
BONITAS
DIVINA IN
FIORIS

I a

floris

CREANDO, sione & amore fuisse beatum, sibiique ipsi
GRANAN- sufficientem. Quod probè sciens Dauid
DO, REDE- aiebat: *Dixi Domino, Deus meus es tu, quo-*
MENDO *niam bonorum meorum non eges.* Cùm ergo
HOMINE *Psalm. 15. 1.* ex seipso omnia habeat, nihil protsus, ex-
 tra se, amare illi opus fuit, vlo utilitatis
 vel beatitudinis suæ respectu. Tanta illius
 est bonitas, vt nihilominus priùs, quām
 essemus, adeoque mereri aliquid potera-
 mus, nos jam amaret, & ex nihilo educe-
 ret, totque naturalibus, & supernaturali-
 bus donis ornaret. Nec satis fuit, nos nihil
 fuisse, vidit ab æterno, hominem ex nihilo
 productum totque donis ornatum pecca-
 turum, neque in Adamo tantum, sed pro-
 pria etiam voluntate, ac omni genere flagi-
 torum; atque ita pro innumeris beneficijs
 ingratum futurum, & inumeras iniurias
 repositurum. Vedit hoc Deus, & nihilomi-
Ephes. 2. **n**us, quia *dives est in misericordia*, mundum
 creauit. Nos saepe benefacimus homini,
 qui postea est ingratus, & pro beneficijs ac-
 ceptis reponit nobis maledicta, quod si an-
 tè vidissemus, forte non benefecissemus.
 Non sic Deus, sciuit quid facturi essent ho-
 mines, & tamen creauit homines, adeo-
 que amauit eos, à quibus erat odio haben-
 dus,

dus, sicut homines Deum, à quo amantur, detestantur. Quia autem etiam vedit homines Inferni pœnas promerituros; ita eos dilexit, ut vel sic vellet eis remedium suppeditare. Remedium in quo vñico infinita eius bonitas abundè demonstratur. Quæ enim nisi infinita clementia & charitas protam, ingrato & inimico homine redimendo daret id quod habet pretiosissimum, charissimum, nimirum Filium suum vñigenitum, vnum ac eumdem Deum secum, in quo *in.* Col. 2. 9.
habitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter?
Dedit autem non quomodocumque, sed fecit eum passibilem, ut pro nobis famere, sitire, frigere, alapis, flagellisq; cadi, damnari, occidi posset, & maximos pati cruciatus.

Infinitæ huius bonitatis arcanum adhuc VII.
plus detegit modus dandi, quiz, tametsi CVR 8
postquam homo fieri decreuit, perfecti viri VRGINB
corpus, quale fuit Adami, accipere potest NASCI VON
tuisset, haud tamen ita fecit, sed ex muliere LVERIT
nasci voluit. 1. Ut ab infantia pro nobis DEVS?
pateretur, unde ipse ait: *Pauper sum ego,* Gal. 4. 4
in laboribus à iumentute mea, adeò amavit labores, Psal. 87.
cùm eos nos, quantum possumus fungiamus. 2. Ut diuina bonitas tanto se-

134 Cap. V. Petri conuersi exemplo

amplius diffunderet in utrumque humanae
naturae sexum, si virum ad infinitam filij
Dei naturalis, feminam vero ad matris ipsius

S. Thom.
2. p. q. 25.
a. 6. ad 4.

Deus Dei dignitatem euexisset; quae, ut S. Thomas docet, est quodammodo etiam infinita.

Ex qua re ostenditur, Deum omnibus benefacere: Nam *in Christo IESV, non est Indeus, neque Gracus; non est seruus, neque*

Gal. 3.28. *liber; non est masculus, neque femina.* 3. Ut perditio nostra, quae a viro & femina cœpit, ab alio viro & femina restauraretur; a viro quidem præcipue tamquam a capite, & unico Mediatore nostro, patreque futuri saeculi; sed ab eius Matre, tamquam coadiutrice in opere Redemptionis. Nam Christus est Beatissimæ Virginis sanguis & caro. Hinc

Gen 3.13. ab initio dictum est: *Iximicitias ponam inter te, & mulierem, & semen tuum, & semen illius; ipsa conteret caput tuum, & tu insidiaberis calcaneo eius.* 4. Ut dupli modo misericordiam Dei cognosceremus, atque in ea speraremus, diuino scilicet, & humano: diuino, in misericordia immensitate; humano in muliere Matre. Sunt enim mulieres ad miserendum præiores, & a natura magis inclinatae. Vedit autem SS. Trinitas ab æterno innumeratas feminas, multas

utique

vtique præstantes, sed ex omnibus elegit illam, quæ erat Filio virtutum imitatione simillima, atq; salutis humanae promouendæ sicutientissima, ad quam in necessitatibus nostris ea confidentia recurreremus, qua solemus ad matrem confugere. Est enim illa *Mater misericordia, Aduocata nostra, & Refugium peccatorum.* Non quod Christus solus non sufficiat, sed vt, si pusillianimis ad ipsum accedere timerent, utpote non hominem solum, & nostrum Aduocatum; sed Deum simul ac iustum Iudicem: ad Matrem ipsius confidentius accederent, ad quam Iudicis munus non pertinet, sed tantum *Aduocate;* illa autem, Misericordiae, pietatisq; Mater, pro omnibus intercederet. Ex quo ipso patet, quantopere Deus nostram salutem eiusq; consequendæ fiduciam desideret. Nam in æterno suo consilio hanc Virginem in Matrem suam elegit, vt simul esset excellentissimum misericordiae vas, in quo magnalia, quæ talis Filij matrem decerent, reponerentur. Qua de causa electa ut sol vocatur; superat enim præstantia omnes alios electos. Elegit nos, Eph. 1. 4, ait Apostolus, in ipso, ante mundi constitutio- nem, ut essemus Sancti & immaculati in cen-

S Thom;
3. p. q. 7.
8. 10.

Cant. 6. 9.

SHiero-
nymus.
serm. de
Assumpt.

specie eius in charitate. Quia teste S. Hiero-

Dan 9.24,
Dan 9.24,

nymo, gratia omnes, qua diuisim alijs San-
ctis sunt data, Maria fuerunt simul plenissima
concessae, eò quod ex ea nasciturus esset au-
ctor ipse gratiarum Christus, qui ut ipse
est Sanctus Sanctorum, voluit ut Mater sua
esser Sancta Sanctorum, hoc est, ut in omni
genere & gradu virtutum & gratiarum ex-
celleret, adeoque etiam in charitate proxi-
mi, quæ ex Dei charitate resultat, fuitque
tanta in ipso conceptionis momento, ut
Angelos, & ipsos Seraphinos superaret. Ita

Hebr.1.4. enim erat digna Dei Mater, digna Angelorum regina: tanto melior ipsis Angelis, san-
ctiorque effecta, quanto excellentius pra illis
(qui serui solùm & ad ministeri in domo eius
futuri erant) nomen erat acceptura, scilicet
Matri Dei. Ibi ergo cursum suum cœpit,
quod Angeli suum produxerant & absolu-
runt. Si ergo viuere incipiens jam tot ha-
buit gradus charitatis, misericordiæ, & cle-
mentiæ, quot in cælo Beati Angeli, eosque
semper auxit, immò duplicauit, & condu-
plicauit; quantam jam in cælo misericor-
diam possidebit?

VIII. Nemo jam miretur, si Petrum tam gran-
Quam sit dem peccatorem, tam inueteratum, & de-
speratum

speratum patrocinio suo juuit. Charitati IMMENSA
 illius nulla potest iniquitas comparari; cu-
 pit enim illa, exemplo Filij, omnes, quales,
 & quantoscumque peccatores, saluos fieri; 1. Tim. 2.
 & à nullo retrahit suam charitatem. Ex 4.
 qua vltérius licet ascendere ad illam diui-
 nam immensamque Christi misericordiam,
 charitatem, & bonitatem. Quid multis
 opus? infinita est. Hinc quid mirum, si Pe-
 tro tam desperato, si latronibus, si adul-
 teris, si Sodomitis, si Veneficis & Magis,
 qui illum toties abnegauerunt, potest ig-
 noscere? Ut vna scintilla in totum Ocea-
 num incidens, illico absorbetur & extin-
 guitur, ita in immensum illud mare miseri-
 cordiae, quidquid incidat peccati, absor-
 betur. Cogita animo maximum peccato-
 rem, cogita fandos, infandos, idololatras,
 atheos, dæmoni mancipatos, cogita to-
 tum cumulum peccatorum, quæ à sæculo
 commissa sunt, per omnes homines im-
 pios, per omnes dæmones & damnatos in-
 inferno; si ea omnia sclera unus homo fe-
 cisset, tamen nihil essent ad infinitam Dei
 misericordiam comparata; longè illa ad-
 huc maior est; parata est ignoscere, si velint
 ad eam confugere peccatores; patienter

Dei mis-
ERICOR-
DIAE

I 5 expectat

138 Cap. V. Petri conuersus exemplo

Mich. 7. expectat pœnitentiam eorum, cupiens proi-
12. cere in profundum maris omnia peccata no-
13. stra, est enim, ut dixi, quidquid ubique pec-
 cati admissum est ab omnibus, instar scine-
 tillæ in pelagus cadentis, si cum misericor-
 dia Dei conferatur undeque infinita,
 quæ meritò profundum maris appellatur.
 Est enim immensa profunditas misericor-
 dia diuinæ. Venit etiam peccator in pro-
 fundum, & numquam venit ad terminum
 malitiae, dum viuit, potest enim semper
 profundiùs descendere: unde ait: *Infixus
 sum in limo profundi: & non est substantia. Veni
 in altitudinem maris: & tempestas demersit
 me.* Sed quocumque descenderit, & unde-
 cumque orauerit: *De profundis clamaui ad
 te, Domine;* semper adhuc profundior est
 misericordia diuina, quæ fundum non ha-
 bet; nequit exhaustiri.

**IMMENSA
 MISERI-
 CORDIA
 ALLICI
 HOMINES
 AD POE-
 NITENTI-
 AM.**

Osee. 13.

¶

Quam inexcusabiles igitur erunt, qui
 hanc tantam Deiparæ, immò qui infinitam
 Dei misericordiam audiunt, credunt, &
 tamen negligunt, aut adhuc desperant?
 Nonnè illis dici poterit: *Perditio tua Israël!*
 Nonnè isti digni sunt mille gehennis? qui
 non jam de tot peccatis, quotquot um-
 quam commissa sunt, conscientij, sed ob fur-
 tum

tum, ob rem alienam à se possessam, ob ini-
amicum vnicum vindicandum, ob consue-
tudinem fornicandi, aut potandi, aut otie-
andi, cogitationem omnem salutis depo-
nunt; & de misericordia Dei desperant.
At vedit hoc ab æterno prouidum Numen?
& tamen eos creauit, pro illis homo fieri,
illis Matrem dare misericordiæ, denique
pro ipsis in crucem tolli voluit. Et non-
dum nos mollit tanta pietas? tam immen-
sa bonitas? Amplius progressa est. Post-
quam vedit, nos hæc omnia contemptu-
eros, adhuc benefecit, adhuc alia remedia
exitijs nostris excogitauit: vt etiam sic ad-
huc lapsi surgere possemus. Nam SS. Sa-
cramenta instituit, per quæ nobis vim san-
guinis applicaret. Vultis videre infinitam
patientiam, & immensam bonitatem? Vi-
dit plurimos etiam hæc contempturos, cal-
caturos, adhibituros ad occasionem il-
lum offendendi, & non subtraxit: nec ad-
huc subtrahit; quamuis homines usque a-
deò insaniant, vt ipsa sese medicina occi-
dant; & illo gladio Deum persequantur,
quem à Deo contra suos, & Dei hostes ac-
ceperunt. Nonnè enim caussam haberet,
vt diuina à se instituta sacramenta è medio

amone-

amoueret, quibus homines sacrilegè abutuntur? At tam immensè bonus est, ut sacramentum pœnitentiæ adhuc ei offerat in salutem, qui centies sacrilegè confessus est; ut dum saltem in ultima confessione serio retractat sacrilegas suas confessiones, veniam misericordiamque consequatur.

X.
SACRA-
MENTO-
RVM ABVE-
SVS,

Incredibilia videor dixisse; sed ostendam esse verissima. 1. Cùm omne sacramentum sit signum visibile practicum rei inuisibilis, seu gratiæ, quam confert, id quod ad gratiam conferendam est institutum, exhibent ad gratiam destruendam, quoties per baptismum, per chrisma, permille sacramenta temere, impiè, iactanter blasphemant; illi nimirum, qui Redemptori suo ipsum sanguinem & vulnera exprobrant. 2. Baptismum non solùm in sui condemnationem accipiunt, qui minimè Christianè viuunt; sed sunt, qui infantes aut omnino priuent baptismo, aut in ipsis quoque cacodæmonis nomine baptizent. 3. Confirmationem nec quid sit quidem sciunt multi; aut nimium differunt. 4. Eò progressa est ignorantia, ut extrema vngtio, quæ non solùm animam roborat ad extremum agonem, sed sàpe etiam, ut

D. Ia-

D. Iacobus ait, infirmum alleuiat, vulgo existimetur homines occidere. Idcirco enim horretur, quia putant, eum, qui vnguitur, vel idcirco moriturum: quasi mors ab oleo, & non à morbo veniat. 5. Sacerdotium, quām res sancta & diuina, quām angelis propinqua? quanti autem eo sacerdotio abutuntur, ut nemo magis vacet otio, ebrietati, impunitati, scandalis? Quantis Simonijs sacerdotia, & toti Episcopatus venduntur, emuntur? Sed fere tanta hīc sunt vt, præstet tacere. 6. Tacebo matrimonia falsò promissa: adulterijs violata, viuis coniugibus cum duobus, tribus, pluribus inita. 7. De Confessione non est tacendum; ea pœnitentes uti possunt, tamquam secunda post naufragium tabula. At quām multi grauissima peccata tunc tacent? quām multi numerum, & speciem non exprimunt? Ah pudet dicere! Aliqui confitentur sacrilegè, ut Confessio placeant, ut per eum commendentur, ac promoveantur? Potest Confessarius dare testimonium Confessionis factæ: at qui testimonium ab eo aut commendationem petit, quām stultus est, si id petat, de moribus & pietate? Non potest enim Confessarius

142 Cap. V. Petri conuersi exemplo

fessarius eum, cuius confessionem audiuimus ex hac scientia reprehendere, debet ergo necessariò vel nullum dare testimonium, vel eum commendare. Suspectum itaque haberi potest tale testimonium. Et nec ipse Confessarius beneagit, si tali ex causa conscientem ad matrimonia, vel alia officia splendida promouet. Multoq; minus creditum est illis pœnitentibus, qui se jactant, leuem pœnitentiam à Confessario iunctam accepisse, quasi leuem dumtaxat meruissent, cum constet eos impurissimos esse, ac flagellis, cilicijs, grauissimis pœnitentijs dignos esse.

XI.
SS EV-
CHARI-
STIAE AB-
VSVA

1 Cor. II. mur, dixit enim: *Hoc facite in meam com- memorationem. Quotiescumq; enim mandu- cabitis panem hunc, & calicem bibetis, mortem Domini annuntiabitis.* Atqui multi non in memo-

Quid quod 8. Ipsa SS. Eucharistia, res omnium sanctissima, mille modis violetur, in honoretur, contemnatur? Nam eius cultum alij omnino negant; alij non aestimant; alij pervertunt, atque in ignominiam mutant. Instituta est in memoriam passio- nis Domini, ut inde diuinam bonitatem memoria recolentes, in amore eius cresca- mus, & ad gratiarum actionem accenda-

memoriam, sed in iniuriam Domini id faciunt, Christumq; sibi, quasi de novo crucifigunt. *Quicumque*, ait Apostolus, *man- Ibid. n
ducauerit panem hunc, vel biberit calicem Do- 27.
mini indignè; resu erit corporis, & sanguinis
Domini. Quot enim, præsertim hoc Pa-
schali tempore, communicant sacrilegè
confessi: habentes affectum occultum odij,
scortationis, rei alienæ retinendæ? Quare
sicut in Iudam post buccellam acceptam
intravit Satanás; ita in tales, dum intrat
in os Christus, intrat Christum illico ex-
pulsurus diabolus. Quid prodest in ore
Christus, si sit in corde diabolus? Nam
hunc ibi esse, inde apparet, quia *ex abun-
dantia cordis os loquitur*; & ex oris halitu
intelligitur, quid homo *ederit biberit*...
Quid enim de illo sentitis, qui, ut alias dixi,
SS. Eucaristia vix in templo sumpta, do-
mum rediens, quasi pœniteret eum ad sa-
cram mensam accessisse; illico perquam sa-
nè iactanter ait: *Quàm pulchra mecum ho-
die femina synaxin sumpsit*; non potui
eius formam contemnere &c. David Deo
plenus dicebat: *Eructauit cor meum Ver- Psal. 60
bum bonum*: quid de istis dicemus, qui talia
verba eructant? qua spuria erunt plenius*

Quis

Quis credat, talem linguam fuisse sanguine Christi irrigatam? In ore gerunt Redemptorem, corde preferunt meretricem, quam oculis intuentur. Hinc eò proceditur, ut tandem sacrosancta hostia ex ore exempta, vel Iudæis vendatur, conuulneranda, vel suræ insuatur, aut beneficorum artificio vertatur in vnguentum sagatum, maximis spurcijs inquinata.

XII.
**INFINITÀ
 DEI AD
 IGNOS-
 CENDVM
 CLEMEN-
 TIA, QVA
 BONI
 VIVNTVR,
 MALI AEV-
 TVNTVR.**

**Matt. 18.
 22.**

Rom. 2.4.

Videtis extremam hominum malitiam? populatione, cædibus, bellis, immo Inferno dignam? & si fieri posset, meritam, ut mille Inferni inter se necterentur. Hanc omnem malitiam Deus ab æterno præuidit, & tamen adeò infinita est eius bonitas & misericordia, ut quasi non videret, hominem nihilominus conderet, ei hæc ipsa sacramenta offerret, quæ illi, etiam post hæc omnia enarrata, in remedium salutis essent. Nimis adeò est clemens, ut cum voluerit homines sibi inuicem in die, non solùm usque septies, sed etiam usque septuagesies septies, hoc est, sine numero & fine, ignoroscere, multò id ipse vellet magis præstare, ut nos ad pœnitentiam adducat. Intet homines nihil est difficilius, quam vel leuem iniuriam lædenti ignoroscere: opus autem

tem

tem hoc Dei est, vt grauissima ignoscatur,
& citò, & facile: *Misereris omnium, quia Sap 11.24.*
omnia potes, & dissimulas peccata hominum,
propter pœnitentiam. Diligis enim omnia, quæ
sunt. Parcis autem omnibus (etiam qui in
*Inferno citra condignum puniuntur) *Quo-*
niam tua sunt, Domine, qui amas animas. Hæc
malos faciunt peiores, dum cogitant: Si
ita est, pergam peccare, quia habemus mi-
sericordem Dominum, & sic in misericor-
diam offendunt, quia cæci sunt, & de spinis
vias volunt colligere: eos autem, qui no-
runt æstimare virtutem, à peccato poten-
ter abducunt dicentes, Indignum esse, vt
tanta bonitas offendatur, quæ utiq; aman-
da est, quia amabilis est, & non sine incre-
dibili iniuria læditur. Quare in lachrymas
prorumpunt, & pœnitentiam agunt. Mul-
toq; id magis animat pios. Quisquis enim
Petrum peccatorem ratu desperatum videt,
pro vno Rosario recitato, Mariæ auxilium
tam citò, immò veniam ab ipso Christo
obtinuisse; cogitat se, tot operibus bonis,
in Congregatione, vel alibi, oblatis, non
solum spem veniæ, sed etiam æterna præ-
mia consecuturum. Quare & opera egregiè
ardenterque exercet, & si in Sodalitate ad-*

K

huc

huc nulla est, cum Petro, propria se in aliis quam manu inscribit; & stimatque reuera magni, quod non flocci faciunt nisi despectati.

C A P V T VI.

IN IVVENE CHIROGRA.
PHVM SVVM A MALO GENIO
RECIPIENTE DOCETVR, NVLLVM
ESSE TANTVM PECCATOREM, QVEM IM-
MENSA DEI POTENTIA NON POSSIT IN
GRATIAM RECIPERE, SI VELIT
AGERE POENITEN-
TIAM.

I.
MISERI-
CORDIAM
ET PO-
TENTIAM
DEI CRE-
DENDAM
ESSE POE-
NITENTI.
I. Reg. 22.
5.

DAVID rex peccantis pariter, & pa-
nitentis fuit exemplum, vt, ob
ipsam dignitatis eminentiam,
tantò conspectius esset, quidquid de eo le-
geretur, tantoque libenter, qui eum pec-
cantem sunt fecuti, etiam pœnitentem se-
querentur. Ad pœnitentiam autem eum
multa pertraxerunt, nimirum Gad Pro-
pheta, conscientia & foeditas peccati, mi-
sericordia & justitia Domini; sed in primis diuina
bonitas, potestas, & clementia, quæ eum
in spem veniebat crexit. Hinc cum per pœni-
tientiam